

Het dagblad van Ariège

AX - LES - THERMES:

De miljoenen hectoliter thermaal water aan de temperatuur van 73° van Ax - les - Thermes kenden in het verleden verschillende vormen van uitbating.

Vanaf de aanvang der uitbating door de raadsliden, tot aan de uitbating verdeeld over drie gezelschappen, is het steeds gestimuleerd door de concurrentie.

Voor 1715, ondanks ongemakkelijke of zelfs niet bestaande verbindingswegen, waren het nu, hoge heren, raadsliden, wetsdieners, handelsreizigers, jong en oud, allen kenden de weldoende werking van het water van Ax-les-Bains of Ax-sur-Ariège. Hun weldoende werkingen, waren bekend tot buiten de grenzen van het graafschap Foix, en werden toegepast voor het behandelen van ongemakken door de geneesheren van het kanton.

De publieke opinie werd zo groot dat men zegde, dit geneest en zuivert alles.

Het is waar dat tot 1715 de baden van Ax-sur-Ariège publiek terrein waren, het gebruik was aan iedereen toegestaan zonder te moeten betalen.

In 1715, deden de kloosterlingen van de kapel van O.L.Vrouw der Genade, aan de raadsliden het aanbod om het dak van het gebouw te vernieuwen, en andere herstellingswerken uit te voeren. Indien de raadsliden zouden toestaan, dat de kloosterlingen 3 sols per vat zouden innen. Dit werd aangenomen.

Maar in 1734, openden de raadsliden andere aanbestedingen, vragende aan de aannemers ook in te staan voor de reparatie en reiniging van de bekkens der baden. De prijs van een vat werd dan van 3 op 5 sols gebracht.

Bij de aanbesteding van 1737, vroeg de heer Tignol, daarbij de uitbating der baden van Couloubret.

De openbare bronnen der "Canons" dienden voor het huishoudelijk gebruik, vooral voor de soep te maken alsook voor het brood. Deze van de "Rossignols" werden gebruikt voor het drinken van de zwijnen en andere dieren.

De bekkens van de "Landres", ook "Lananda" genoemd dienden om het linnen, te wassen en te ontvetten dat door de vele wevers bewerkt werd om er "Cordeilhots" (een dikke viltachtige stof) van te maken, waarvan tot in 1835 actief handel mee gedreven werd in AX.

Een beslissing genomen door de raadsliden en daterend van 1741, vroeg "de baden en de thermale waters van Ax, toe te staan aan de meestbiedende met goede en voldoende waarborgen", veranderde niet vele zaken, echter wel voor de publieke fontein. De uitbating werd voor de som van 8 pond per jaar aan de heer François Douad gegeven.

Vanaf dit moment hebben verschillende aanbestedingen plaats gehad, waarvan sommige opliepen tot 500 pond.

Een competitie voor de markt is ontstaan tussen de heren Douad en Tignol (de klokkenspeler) die ieder jaar met een pond vermeerderden.

Dank zij deze competitie, werden de bedragen van de baden ieder jaar hoger. De houders van de markt vroegen dan ook aan de raadsheren andere concessies.

De uitbating was niet altijd zeer lukratief. Zo vroeg de heer Tignol een vermindering aan de raadslieden, die de som dan van 60 op 40 pond brachten, zodoende in de kaart spelend van de heer Douad, die opnieuw uitbater werd met weiniger kosten: 40 pond. Hij bleef met zijn zonen aan het hoofd van de wateren van AX tot in 1756, wanneer de heer Pierre Boulié de markt voor 111 pond bekwam.

Wanneer dan de dokter SICRE zijn memoires publiceerde rond de waters van Ax in 1758, werd het gebruik nog intensiever. De aanbestedingen stegen in waarde, alsook veranderde om de 3 a 4 jaar de uitbater.

In 1764 beleefde men het begin van het bouwen der baden van Couloubret door de heer PIS, met de raad van Dr PILHES die een studie over de baden van AX gepubliceerd had. De rente op de thermale baden vermeerderd zich beetje bij beetje tot 509 pond. Dr PILHES werd in 1780 Intendant van de waters van AX en USSAT.

De baden van Couloubret werden in 1784 uitgebreid door het aftakken en het aanleggen van het bekken "De la Basse" die nu nog altijd te zien zijn achter het Casino.

De staat nam deel aan de baden en het hospitaal door de wet van 24 Augustus 1793, maar liet die na 3 jaar over aan verschillende opkopers, voorgezeten door de heer Pierre Astrie. In feite ging het om Dr PILHES en de heer Authier d'ORLU.

Veel later ging het eigendom naar de heer M. BOULIE chirurg en stichter van het Teich, en naar mejuffer Jeanne-Marie RIVIERE.

Sedert 16 December 1879 vormen deze dan "Compagnie generale des Thermes D'AX", die concurrent zijn van de baden "Les bains Sicre du Breilh", alsook van de "Société Thermale Modèle".

